

Examenul național de bacalaureat 2025
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică; Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Varianta 1

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL (30 pont)

1. a cím értelmezése

A válasz tartalmi követelményei: a cím egy ragos visszaható névmás; a lírai én önmagához intézett felszólítására vonatkozik; intelemyszerűen megfogalmazott megszólítás; a cím alapján a költemény önmegszólító vers.

Pontozás: érvényes, példákkal alátámasztott, kifejtett válasz 2 pont, részben érvényes válasz 1 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/1 pont/2 pont

2. a vers témájának meghatározása a szövegből vett információk alapján

A válasz tartalmi követelményei: a vers témája az ember önmagához való hűsége, a személyiség integritásához való ragaszkodás; morális elköteleződés, amely az önmagához és értékeihez való ragaszkodás parancsát hirdeti. Önbiztatás, intelem, ars poetica.

Pontozás: érvényes válasz 2 pont, részben érvényes válasz 1 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/1 pont/2 pont

3. a versbeszéd két jellemzőjének bemutatása, implicit információk felismerése, visszakeresése a versben

A válasz tartalmi követelményei: a költemény önmegszólító vers, erre már a cím is utal; a lírai én egyes szám második személyű versbeszédben szólal meg: „viseld”, „ne hagyd”; önmagára reflektáló lírai én: „feljőnnék benned napjaid”; a felszólító mondatok szerepe a megszólalásban: „légy hát”, „figyelj”; önbiztató jelleg.

Pontozás: a versbeszéd két jellemzőjének meghatározása, jellemzőként 2–2 pont. Helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont jár. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/2+2 pont = 4 pont

4. a költemény elégiára utaló jegyének megnevezése

A válasz tartalmi követelményei: a teljes egyedüllét, a magány állapota, a magáramaradottság fájdalma, az emlékekben való létezés élmény.

Pontozás: a költemény elégiára utaló jegyének megállapítása 2 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. 0 pont/2 pont

5. a kiemelt költői kép helyes megnevezése

Helyes válasz: hasonlat

Pontozás: a kiemelt költői kép helyes megnevezése 2 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. 0 pont/2 pont

6. a költemény rímképletének meghatározása és megnevezése

Helyes válasz: rímképlete: xaxa, megnevezése: félrím

Pontozás: a rímképlet meghatározása 2 pontot, a rím megnevezése 2 pontot ér, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/2+2 pont = 4 pont

7. a vers hangulatának meghatározása

A răspuns conținutiv cerințelor: a vers hangulata compusă; a copleșment elșő felében, az önmagához intézett felszólításokban magasztosság, pátoș ezlehető; a befejeșben a magáramaradottság létállapota fogalmazódik meg, ez fájdalmas, elégikus hangulatot áraszt.

Pontozás: érvényes, kifejtett válasz 2 pont, részben érvényes válasz 1 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/1 pont/2 pont

8. egy költő (műveszi) jelző, egy ismétlés, egy metafora és egy megszemélyesítés kiemelése

Lehetséges válasz: alliteráció – „égig érő ének”, ismétlés – „az este ... az este”, metafora – „halhatatlan évek”, megszemélyesítés – „feljönnek benned napjaid”

Pontozás: minden kiemelt és megnevezett költő kép/poétikai eszköz 1 pontot, a helytelen vagy hiányzó válasz 0 pontot ér.

0 pont/4x1 = 4 pont

9. a vers nyitóképének értelmezése

Pontozás: érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes válasz 2 pont, helytelen vagy hiányzó válasz 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/2 pont/4 pont

a válaszok megfogalmazási módja (csak akkor pontozható, ha a vizsgázó legalább 5 kérdésre válaszolt)

• helyes fogalom- és nyelvhasználat:

Pontozás: szabatos fogalmazás, gördülékeny stílus, a fogalmak szakszerű használata 2 pont, egy-két hiba a fogalomhasználatban 1 pont, helytelen fogalom- és nyelvhasználat 0 pont

• helyesírás:

Pontozás: kifogástalan helyesírás 2 pont, egy durva hiba / három súlyos hiba / öt egyéb hiba 1 pont, legalább három durva hiba / öt súlyos hiba / tíz egyéb hiba 0 pont (Helyesírási típushibák I. III. tétel)

0 pont/(1 pont/2 pont) + (1 pont/2 pont) = 4 pont

II. TÉTEL

(30 pont)

1. a szöveg globális jelentésének megértése, két kulcsszó azonosítása

Pontozás: mindkét kulcsszó 1–1 pontot ér.

0 pont/2 x 1 pont = 2 pont

2. konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése

Helyes válasz: 1) – e., 2) – c., 3) – a., 4) – b., 5) – d.

Pontozás: minden helyes társítás 1 pontot ér. Több társítás esetén a válasz érvénytelen. Hiányzó vagy hibás válasz 0 pont. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/5 x 1 pont = 5 pont

3. nyelvi elemek értelmezése

Pontozás: minden kifejezés a szövegben érvényes jelentését körülíró, annak megfelelő szinonimát megadó értelmezése 1 pontot ér. Bármely helyes válasz elfogadható.

0 pont/4 x 1 pont = 4 pont

4. ok-okozati összefüggések felismerése a szövegben

Pontozás: bármely, a megadott kijelentést alátámasztó érv kiírása 1 pontot ér. Helytelen válasz (olyan információ, amely nem áll ok-okozati viszonyban a felhívásban szereplő információval, vagy olyan érv, ami bár ok-okozati viszonyban van a felhívásban szereplő információval, de nem jelenik meg a szövegben) 0 pont.

0 pont/3 x 1 pont = 3 pont

5. szövegrészletek értelmezése

A válasz tartalmi követelményei: a konkurencia értelmezése, a műveszi érték és a populáris kép ellentétére való utalás, annak kifejtése, hogy a népszerűség a valódi műveszi értéket beárnyékolja

Pontozás: érvényes és kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes/részben kifejtett válasz 2 pont, érvénytelen válasz 0 pont.

0 pont/2 pont/4 pont

6. konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése, nyelvi elemek értelmezése

Helyes válasz: b.

Pontozás: A helyesen azonosított válasz 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/2 pont

7. a szöveg céljának/a beszélő szándékának megnevezése

Helyes válaszok: a. – I; b. – H; c. – I; d. – H.

Pontozás: Minden helyes válasz 1 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/4 x 1 pont = 4 pont

8. explicit információk visszakeresése, logikai (ok-okozati) összefüggések felismerése a szövegben

Pontozás: szabatos fogalmazás, gördülékeny stílus, a fogalmak szakszerű használata 2 pont; egy-két hiba a fogalomhasználatban 1 pont; helytelen fogalom- és nyelvhasználat 0 pont

0 pont/1 pont/2 pont

- helyesírás

Pontozás: kifogástalan helyesírás 2 pont; egy durva hiba / három súlyos hiba / öt egyéb hiba 1 pont; legalább három durva hiba / öt súlyos hiba / tíz egyéb hiba 0 pont

0 pont/1 pont/2 pont

- az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása

Pontozás: értekező szöveg alkotása, a három fő rész betartása: bevezetés, kifejtés, lezárás, a címnek megfelelő tétel megfogalmazása, a megadott szempontok figyelembe vétele a kifejtésben, érvényes következtetések megfogalmazása 2 pont; az értekezés nem teljes (pl. bevezető vagy lezáró rész hiánya) 1 pont; az értekezés tartalmi és formai jegyeinek figyelmen kívül hagyása 0 pont

0 pont/1 pont/2 pont

Helyesírási típushibák:

Durva hiba: a mássalhangzók időtartamának hibás jelölése közhasználatú szavakban; az összeolvadás, a részleges hasonulás, az írásban jelöletlen teljes hasonulás és a kiesés hibás írásmódja; kis- és nagy kezdőbetű tévesztése közhasználatú tulajdonnevek (pl. Magyar Tudományos Akadémia, Természet Világa), melléknevek és egyelemű tulajdonnévből képzett melléknév (pl. francia, balatoni, adys) esetében; igekötős igék hibás egybe-, illetve különírása; tagadószó egybeírása az igével, tagadott szóval, tagadott kifejezéssel; az ly – j tévesztése közhasználatú szótőben és toldalékban, az ly – j hiánya vagy kiejtés szerinti jelölése; felszólító módú igealakok hibái.

Súlyos hiba: közhasználatú szavak/összetett szavak különírása, illetve szókapcsolatok egybeírása; közhasználatú szavak elválasztása; magánhangzók időtartamának tévesztése közhasználatú szavakban és toldalékokban; mondatkezdő nagybetű tévesztése.

Egyéb hiba: nem közhasználatú szavak durva és súlyos hibái; köznevek kezdőbetűjének tévesztése (pl. világháború); kezdőbetű tévesztése több elemből álló tulajdonnévből képzett melléknév esetében (pl. New York-i, budapest – bécsi, Csokonai Vitéz Mihály-os); betűtévesztés; mondatzáró írásjelek; tagmondatok közötti írásjelek; mondatrészek közötti írásjelek hiánya vagy téves jelölés; egyéb írásjelek hiánya vagy téves jelölése.

Minden ismétlődő hiba csak egy hibának számít.